

בהקפה. גם בעל הבית וגם הפועל, רוצים שניהם שהתשלום יהיה בהקפה. כלומר, שיינתן בסיום העבודה.

בעל הבית מעוניין בכך, כיון שיתכן כי בתחילת היום, עדיין אין לו המעות לפרוע לפועלים.

ואילו הפועל מעוניין בכך, משום שחושש שאם יקבל שכרו בתחילת היום, הרי שעד הלילה כבר יוציאנו בכל מיני הוצאות.

ושוב נמצא שצריך הפועל לישבע על מנת לתבוע ולהוציא שכרו מבעל הבית. ולא מזקיקים את בעל הבית לשלם בעדים, וכן לא שישלם לו בתחילת היום.

ומקשה הגמרא: **אי הכי** שנאמן השכיר כנגד מה-ב בעל הבית כיון שטרוד הוא בפועליו ואינו זוכר אם שילם לו, ומשום כך נוטל ממנו הפועל בשבועה,

אפילו אם קצץ בעל הבית את שכרו בסכום מוגדר מראש. וטוען בעל הבית שקצץ עימו סכום מסוים, ואילו השכיר טוען שקצץ עימו יותר, — **נמי**. גם כן יהיה נאמן השכיר כנגדו. (34)

והתירוץ: אין הכי נמי. וכל תיקונה של שבועה זו היא **כדי להפיק דעתו של בעה"ב**, שלא יחשוד בפועל שנוטל שכרו פעמיים. וכיון שיראה שמוכן הוא לישבע על כך, יאמין לו שאכן טוען אמת.

אך עדיין קשה: מדוע תיקנו חכמים חיוב שבועה, **וליתב ליה בעדים** שיתקנו שיתן לו את שכרו רק בפני עדים, ושוב לא יהיה צורך בשבועה, אלא יעידו העדים אם שילם לו או לאו?

ומיישבת הגמרא: **טריחא ליה מילתא**. טריחה היא לבעל הבית לחפש אחר עדים, בכל פעם שרוצה לשלם לפועליו את משכורתם.

אך אם כן, **וליתב ליה מעיקרא**, שישלם להם בעל הבית את משכורתם מעיקרא, בתחילת העבודה ולא בסיומה.

וכיון שכך, לא יוכל הפועל לתבוע שכרו פעמיים. משום שאם יטען שלא קיבל שכרו, יאמר לו בעל הבית: אם לא קיבלת שכרך לא היה לך לעבוד. וכיון שעבדת, על כורחך שקיבלת שכרך. ונמצא שאין צורך בשבועה.

אלא, אין זה פתרון. לפי **ששניהן רוצין**

של בעל הבית'.

עוד תירץ הרשב"א [וכן מבואר בקושית התוס' ד"ה וניתב] שקושית הגמרא היא למאן דאמר 'ברי ושמא — ברי עדיף'. וטענתו של בעל הבית נחשבת כטענת שמא כיון שטרוד הוא בפועליו. ואילו טענת השכיר היא טענת ברי. ומשום כך יש להעדיף את השכיר, ויטול אף בלא שבועה.

אך אם כן קשה, וכי משום שיש להפיס דעתו

של בעל הבית נחייב את השכיר שבועה אף שטוען ברי והדין עימו?

וביאר הרשב"א דכיון שסוף סוף טוען בעל הבית 'ברי', אף שאין אנו מקבלים את טענתו כטענת ברי, מכל מקום אין דינה כטענת 'שמא' לגמרי. ומשום כך משביעין אותו, כדי להפיס דעתו של בעל הבית.

34. הקשה התוספות: והלוא מקרה זה, הוא

והרי מוכח מן הברייתא לא כך.

אלמה תניא: אומן אומר לבעל הבית: **שתים קצצת לי בשכרי. והלה, בעל הבית אומר: לא קצצתי לך אלא אחת — המוציא מחבירו עליו הראיה!**

וצריך האומן הבא להוציא את שכרו מבעל הבית, להביא ראיה בעדים שיעידו שבעל הבית קצץ עימו כדבריו.

וקשה, מדוע לא נאמין את הפועל בשבועה? ומתוצאת הגמרא: **קציצה, ודאי מידבר דכיר ליה** [כמה היתה הקציצה, ודאי זוכר בעל הבית]. ולכן לא תיקנו חכמים שישבע הפועל ויטול.

אולם עדיין יש להקשות: **אי הכי, אפילו אם עבר זמנו של התשלום** [שהרי שכיר יום גובה כל הלילה שאחריו, ושכיר לילה גובה כל היום שאחריו], ועדיין לא שילם לו, נמי נאמין את השכיר כנגד בעל הבית, ויטול בשבועה.

והרי מוכח מן הברייתא לא כך.

אלמה תניא: עבר זמנו של התשלום ולא נתן לו בעל הבית את שכרו, הרי זה הפועל

אינו נשבע ונוטל, אלא יביא ראיה שעדיין לא שילם לו.

ותמוה, מדוע אינו נאמן בשבועה כנגד בעל הבית?

והתירוץ: אם בא השכיר לתבוע את בעל הבית לאחר שעבר הזמן שחייב לפרוע לו שכרו, אזי אומרים: **חזקה אין בעל הבית עובר בלאו כל תלין.**

והלוא האמרת **בעל הבית טרוד בפועליו הוא, וסבור הוא שכבר שילם, ואינו יודע כלל שעובר הוא בכל תלין?** (35)

והתירוץ: **הני מילי שאינו זוכר אם שילם אם לאו, מקמי דלימטי זמן חיובא הוא לפני** שהגיע זמן חיובו לשלם.

אבל, **כי מטי זמן חיובא** כאשר עובר זמן החיוב, **רמי אנפשיה ומידבר.** הרי הוא נותן ליבו לכך — וזוכר.

אולם קשה: **וכי שכיר חשוד להיות עובר משום כל תגזול ולדרוש שכרו פעמיים?** וכמו שאין אנו חושדין את בעל הבית לעבור על כל תלין, כך לא נחשוד את השכיר לעבור על לא תגזול?

ואילו על החמישים הנוספים שאתה תובע — איני יודע. ואם כן, אינו יכול לישבע על כך כיון שאינו יודע אם חייב או פטור, והדין הוא שמתוך שאינו יכול לישבע — משלם! והוא הדין גם כאן. כיון שאין בעל הבית יודע כמה קצץ, ישבע השכיר ויטול.

35. העיר הרש"ש שהלוא לכאורה ישנה גם חזקה שאין בעל הבית עובר ב'לא תגזול'?

כמו האומר 'איני יודע עם גזלתך' כיון שבעל הבית עצמו אינו יודע אם גזול הוא את השכיר או לא, [שהרי טרוד הוא בפועליו]. ודעת רב נחמן ורבי יוחנן [בבא מציעא צו ב] שפטור, ואם כן, איך יוציא ממנו השכיר על ידי השבועה?

ותירוץ: שכיון שבעל הבית מודה במקצת ששכרו ונתחייב לו, הרי זה כדין האומר 'מנה לי בידך' והלה אומר 'אין לך בידי אלא חמישים,

דברך]. **ובן אמר רבי יוחנן כמוך!**

ודנה הגמרא: מהא דהזכיר רבי יצחק רק את רבי יוחנן. ולא הזכיר שגם ריש לקיש [שהיה סמוך עימון] הצטרף והסכים לו — **מכלל**, יש לומר ולהוכיח, **דפליג עליה ריש לקיש**.

שהרי היה רבי יצחק משתתף בשיעורו של רבי יוחנן יחד עם ריש לקיש כאמור, והיה יודע אם נחלק על רבי יוחנן אם לא!

ודוחה הגמרא: אין להוכיח כן.

א. **איכא דאמרי**: הסיבה שלא הזכיר את דברי ריש לקיש, היא משום ש**מישהא הוה שחי ליה ריש לקיש**. ושתיק ליה עד שהיה רבי יוחנן גומר כל דבריו, ורק אז היה משיב וחולק עליו.

ובתוך כך יצא רבי יצחק מבית המדרש ולא שמע את דעתו של ריש לקיש. ויתכן כי אחר שסיים רבי יוחנן את דבריו — הסכים עמו.

ב. **ואיכא דאמרי**: **מישתא הוה שתי ליה**!

והתירוץ: **גבי בעל הבית איכא תרי חזקי**. יש שתי חזקות המחזיקות אותו בחזקת שלא יעבור אלא ישלם:

חדא, דאין בעל הבית עובר בכל תליו,

וחדא, דאין שכיר משהה שכרו, אלא תובעו מיד.

וכיון שעבר הזמן, מסתמא כבר נטל השכיר את שכרו, ולא הניחו אצל בעל הבית, במשך זמן זה. (36)

אמר רב נחמן אמר שמואל: לא שנו דין זה שנשבע השכיר ונטל את שכרו, אלא ששכרו בעל הבית בפני עדים.

אבל, שכרו שלא בעדים, מתוך שיכול לומר לו לא שכרתיך מעולם, ואם יאמר כן ודאי שאין לשכיר כל פיתחון פה כלפיו, יכול לומר לו — **שכרתיך, ונתתי לך שכרך!** ויהיה נאמן במיגו זה, ויפטר אף בלא שבועה. (37)

אמר ליה רבי יצחק לרב נחמן יישר [נכונים

37. בגמרא בבא מציעא קא א מבואר שהיורד לשדה חבריו העשויה לנטיעה, ונטעה שלא ברשות הבעלים, אומדין כמה אדם רוצה ליתן עבור שדה זו לנטעה אילנות, וסכום זה חייב בעל השדה לשלם לנוטע.

ולפי זה הקשה הפני יהושע בבא מציעא קיב א, מדוע הגמרא כאן מצריכה עדים ששכרו בעל הבית. והלוא אף אם לא שכרו בעדים ואף אם אומר לו לא שכרתיך — חייב לשלם לו מדין יורד לשדה חבריו, ונטעה שלא ברשות!?

ותירץ הקצות החושן בסימן פט ס"ק ד, שאף אם נחשיב את הפועל הזה כ'יורד', ומשום כך צריך בעל הבית לשלם לו, מכל מקום אין לו ליורד תקנת שכיר. שהרי לא השכיר עצמו משום

ויישב, שאין כוונת בעל הבית לגזולו. אלא רק משתמט הוא ומעכב את התשלום עד שיזכור כמה צריך לשלם לפועל. ולכן, עובר רק בכל תליו.

36. הקשה הריטב"א: מדוע לא הזכירה הגמרא שיש לבעל הבית 'חזקת ממון', שהרי מוחזק הוא בממון, בשכרו של השכיר. ואמרינן 'אוקי ממונא בחזקת מריה'. וחזקה זו טובה היא מכל החזקות המוזכרות כאן?

ויישב, שחזקה זו בטילה משום הצורך הגדול של 'כדי חייו'. ומשום תקנת חייו של השכיר, לא נחשב שכרו כחזקת ממון אצל בעל הבית!

אבל, שכרו שלא בעדים, מתוך שיכול לומר לו לא שכרתוך מעולם, יכול לומר לו שכרתוך — ונתתי לך שכרך! (39)

אמר רמי בר חמא: כמה מעליא נכונה ומעולה הא שמעתא, שאין השכיר נוטל בשבועה אלא כאשר שכרו בעדים. אבל, כאשר יש לבעל הבית מיגו, אינו נוטל בשבועה, אלא בעל הבית פטור אף בלא שבועה.

ריש לקיש שתה מים באותו הזמן שאמר רבי יוחנן דין זה, ושתיק ליה. משום שהיה באמצע שתייתו, (38) ולכן לא היה יכול רבי יצחק להביא ראיה משתיקתו.

איתמר נמי כדברי רב נחמן בשם שמואל אמר רב מנשיא בר זבד אמר רב: לא שנו שנוטל השכיר את שכרו בשבועה, אלא ששכרו בעדים.

הטילו את השבועה על השכיר] ואם כן יש להבין, מה יועיל בו המיגו, הלוא כל דין המיגו, ענינו להאמין את הטוען, ולא לחושדו שמשקר, שהרי אילו היה רוצה לשקר היה טוען טענה טובה יותר.

והרי כאן אין אנו חושדין את בעל הבית שמשקר בדבריו, אלא רק אומדין בדעתו שכיון שטרוד הוא — מסתמא שכה. ומשום כך אינו נאמן, ונשבע השכיר ונוטל. ואם כן, לא שייך בו מיגו כיון שמתחילה אין מתייחסים לטענתו. וכלשון התוס' 'משום מיגו, יהא נזכר יותר?' והובאו בראשונים ב' תירוצים [וראה עוד ברמב"ן רשב"א וריטב"א]:

א. אף שתולין שבעל הבית טרוד בפועליו, מכל מקום אין הוא שוכח את עניני שכרו של הפועל שיכחה גמורה. ופעמים שזוכר הוא בבירור.

ולכן, כיון שטוען הוא שכבר שילם לו, מוכח שטענה ברורה היא. שאם לא כן, אלא היה עדיין מסופק אם שילם לו, הרי היה יכול לטעון שלא שכרו מעולם והיה נאמן בכך.

ועוד, שהרי יודע הוא שאם יטען שכבר שילם, יאמרו שטרוד הוא בפועליו ויפקקו בדבריו. ולכן, כיון שבכל אופן טוען כך, מוכח שטענתו אמת. ומשום כך יש לו מיגו, ונאמן בטענה זו. [וכן נראה ממשמעות דברי התוס']

כדי חייו. ומשום כך אינו נוטל בשבועה. ולכן נאמן בעל הבית, שהרי ירד הפועל מעצמו, ולא בתורת שכיר. ואין השכיר נוטל אלא כשמעידין אותו ששכרו! [ועיי"ש בקצוה"ח]

38. הקשה הרשב"ש [סימן רע"ד] מדוע לא יצא לחוץ על מנת לשתות, דהא קיימא לן שאין אוכלים ושותין בבית הכנסת ובבית המדרש, אלא רק בשעת הדחק?

ותירץ: שאף על פי שהיה ריש לקיש יכול לצאת לחוץ לשתות, אפילו כך שתה בבית המדרש משום ביטול בית המדרש. לפי שחושש הוא שאם יצא לחוץ, יאמר רבי יוחנן דבר הלכה ולא ישמע. ועיין עוד במגן גיבורים סימן קנ"א.

עוד הקשה הרשב"ש שם, איך הפסיק ריש לקיש מדברי תורה ושתה ולא המתין עד שיפטר מבית המדרש?

ותירץ: משום דשמעתא בעיא צילותא. ואם לא ישתה, לא יוכל לכוין שמועותיו!

[וסיים שם: ובדורות הללו, שאינם כל כך שקדנים, ואין שם בדבריהם עומק דרוש, אין ראוי לשתות שם. אלא צריך לצאת לחוץ ולשתות. או ימתין עד שיפטר מבית המדרש]

39. הקשו התוס' בד"ה מתוך [וכן הקשו עוד ראשונים]: הלוא מבואר בגמרא שבעל הבית טרוד בפועליו. [ומשום כך אינו נשבע, אלא

אמר ליה רבא: מאי מעליותא?

לומר לו השומר למפקיד לא היו דברים מעולם, (40) יבול לומר לו שהכלים שהפקיד אצלו נאנפו, ולהיפטר מן השבועה, מאותו טעם של המיגו המוזכר בגמרא כאן, שעל ידו נפטר בעל הבית, כאשר שוכר את השכיר בלא עדים! (41)

והרי אם כן, יהיה קשה משבועת שומרין דחייב רחמנא כגון שאומר השומר שהפקדון אבד או נגנב וחייב שבועה, וקשה: היכי משכחת לה שבועה זו? והלוא מתוך שיכול

בתירוצם].

שאם שכרו שלא בעדים יש לו מיגו. כיון שאף לולא דין זה, יש להקשות את קושיתו של רבא על עיקר דין מיגו שבתורה. דכיון שנאמר בתורה דין מיגו, הרי שבטלה שבועת השומרין, וכי חולק רבא על דין מיגו שמן התורה הוא? וביארו הראשונים על פי דברי הר"י מיגאש שכתב כי כל דין מיגו נאמר רק כאשר רוצה הנתבע ליפטר מחיוב ממון. אולם כאשר רוצה ליפטר מחיוב שבועה, לא אמרין מיגו. ד'מיגו לאפטורי משבועה — לא אמרין'.

וקושית רבא, כך היא: הרי מעיקר הדין מחויב בעל הבית שבועה, משום כדי חייו של שכיר וכפי שנתבאר לעיל בגמרא. והפכו חכמים את השבועה של בעל הבית על השכיר, משום שבעל הבית טרוד בפועליו. אולם כאשר שכרו שלא בעדים, יש לו מיגו ונפטר משבועה. וממילא אף השכיר אינו נשבע.

וזהו שהקשה רבא, דעד כמה שנאמר מיגו זה ויפטר בעל הבית משבועה, נמצא שמיגו לאפטורי משבועה — אמרין, ואם כן, יש לנו לפטור גם את השומרין משבועתם. שהרי אף להם יש מיגו שעל ידו יוכלו ליפטר משבועה. ומשום כך הוכרח רמי בר חמא להעמיד שהפקידו בשטר. ובאופן זה הרי אין מיגו כמבואר בגמרא.

והוכיח הר"י מיגאש את דבריו שמיגו לאפטורי משבועה לא אמרין, דהא השומרין נשבעין אף שיכולין לטעון להד"מ. [וכמו שכתבו הראשונים כי מה שתירץ רמי בר חמא שהפקידו בעדים ושטר, אין זה להלכה אלא רק

אולם הריטב"א דחה תירוץ זה. דהא טענה זו שלא שכרו מעולם, עזות היא. ואילו הטענה שטוען כעת שכבר שילם לו, אינה העזה כל כך, כיון שידוע שבעל הבית טרוד בפועליו ויכול לשכוח מן התשלום. ויקבלו את טענתו בסלחנות. ומשום כך אין זה מיגו. כיון דקיימא לן שאין אומרין מיגו לטענה שאינו מעיז פניו בה, מטענה שמעיז פניו. ואין זה מיגו.

ורבינו יונה השיב על קושיא זו, שאף טענת 'פרעתיך', הינה העזה. ואף שטענת לא שכרתיך מעולם — עזה יותר, מכל מקום כיון ששניהם טענות שיש בהם העזה, הרי שאומרים מיגו מטענה של עזות לטענה אחרת שיש בה עזות.

ב. עוד כתבו הראשונים לתרץ את קושית התוספות, דכיון שכל ענין זה שנאמן השכיר ליטול בשבועה — תקנת חכמים הוא, ואינו מדין תורה, הרי שכל מיגו שאפשר לומר בזה — אומרים!

40. הקשה רעק"א: הרי משכחת לה לשומר שלא יאמר לא היו דברים מעולם — בשומר שכו, שלא ירצה לטעון להד"מ, כיון שעל ידי כך מפסיד הוא גם את שכרו?

וכתב, שאכן לפי פשוטו יש לומר שהקושיא היא על שבועת שאר השומרים. שומר חנם ושוכר!

41. הקשו הראשונים: הרי קושיא זו של רבא, אינה קושיא רק על דברי רמי בר חמא ועל הדין

את השטר שכתבו בעת ההפקדה. וכיון שהשטר ביד המפקיד ולא ביד השומר, מוכח שעדיין לא השיב את הפקדון. (42)

ומדייקת הגמרא מדברי שניהם: **מכלל דתרוייהו**, רבא ורמי בר חמא, **פכירא להו שהמפקיד אצל חבירו בעדים — אין צריך להחזיר לו בעדים.**

[וההוכחה היא מכך: שכאשר טען רבא לרמי בר חמא שיכול לומר החזרתיו מיגו דנאנסו, לא השיב לורמי בר חמא שצריך להחזיר לו בעדים אלא השיב לו שהפקיד בשטר. ומוכח שאכן אינו צריך להשיב לו בעדים]

ואילו המפקיד אצל חבירו, וחתם עימו השומר **בשטר** על הפקדון — **צריך להחזיר לו בעדים**, או שיתבע השומר את השטר מידי המפקיד. ואם אין לו עדים או שאין

השיב לו רמי בר חמא: שבועת השומרים מן התורה, תיתכן היכן **דאפקיד ליה בעל הבית** את הפקדון בידי השומר — **בעדים**. ואז אין לו את המיגו. כיון שאינו יכול לומר לא היו דברים מעולם, שהרי העדים מעידים שהפקידו.

אמר ליה רבא: עדיין יש לו את המיגו. כיון שמתוך **שיכול לומר לו החזרתיו לך**, [שהרי העדים מעידים רק שהפקיד. אך אין הם יודעים אם השיב לו את הפקדון או לא]. ומתוך כך **יכול לומר לו נאנסו?**

והשיב לו רמי בר חמא: מדובר **בכגון דאפקיד ליה בשטרא**. שהפקיד את הפקדון וכתב שטר על הפקדה זו.

ואז לא יוכל השומר לטעון החזרתיו לך. כיון שאם כן, היה על השומר לתבוע ממנו

לדחות את טענת רבא].

וכיון שבכל אופן נשבעין השומרין — מוכח שמיגו לאפטורי משבועה לא אמרינן.

וכן הוכיח זאת מדין שבועה מודה במקצת. שהלוא גם הנתבע על החוב בלא עדים, יכול לטעון להד"מ ולהיפטר. ובכל אופן נשבע. ומוכח כנ"ל שמיגו לאפטורי משבועה לא אמרינן. וכן מוכח מדין שבועת עד אחד. [ויבואר לקמן איזה מיגו ישנו בשבועה עד אחד].

הרא"ש בסימן ג' דחה את דברי הר"י מיגאש וכתב שהסיבה שאין אומרין מיגו לפטור משבועת השומרין, היא משום שאין השומר מעיז פניו לומר להד"מ בפני המפקיד. וכן המודה במקצת אינו מעיז פניו לכפור הכל בפני בעל חובו. ומשום כך אין לו מיגו. ואליו לגבי שבועה עד אחד, כתב הרא"ש "לא ידענא מאי מיגו איכא".

[ועיין בהערות הגרא"ז מלצר זצ"ל לחידושי

הרמב"ן, שכתב כי אפשר להעמיד בכגון שטען הנתבע בפני העד להד"מ. ואיכא למימר מיגו שהיה יכול לטעון 'פרעתו'. ובטענה זו אינו מכחיש את העד, ויפטר משבועה].

עוד הקשה הרא"ש, דהרי דין הנאמנות של מיגו, הוא מדאורייתא. ואם כן אין כל חילוק בין תביעת ממון לתביעת שבועה. והרי אף תביעת שבועה — ממון היא. שהרי אם לא ישבע — ישלם! ונמצא, שאף השבועה דינה ממון. ועיין עוד בדברי הראשונים כאן שתירצו את הקושיה דלעיל.

42. כתבו הראשונים, הרמב"ן והרשב"א, שלמסקנא לא נפסק ששבועת השומרין היא רק על ידי עדים ושטר כפי שנראה מתירוציו של רמי בר חמא כאן. דדברי רמי בר חמא אינם אלא לדחות קושיותיו של רבא. אך לא פסקינן הכי. ועיין בתומים כללי מיגו ס"ק קי"ג.

בידו את השטר — חייב!

[וההוכחה היא מכך שהשיב לו רמי בר חמא 'דאפקיד בשטר'. וממילא אם אין בידו את השטר, נשבע ואין לו מיגו. כיון שהיה צריך לתבוע את השטר עם השבת הפקדון או להעמיד עדים על כך, וקיבל רבא תשובה [ז].

קרי רמי בר חמא עליה על דברי רב ששת "וישמ דוד את הדברים האלה בלבד". שם את הדברים על ליבו, לדעת אם אכן נכונים דבריהם שהשוכר את חברו שלא בעדים נאמן במיגו שלא היו דברים מעולם.

דאשכחיה רב ששת לרבה בר שמואל. אמר ליה: תני מר מידי האם שנה מר את ההלכות שנאמרו בשכיר?

אמר ליה: אין! וזאת, תנינא: שכיר התובע את שכרו בזמנו, בתוך זמן הגביה, נשבע ונוטל שכרו מבעל הבית.

ושואלת הגמרא: כיצד נוהג הוא דין זה שנשבע ונוטל? [כלומר, מהי טענת השכיר, ומהי טענת בעל הבית]

בזמן שאמר לו השכיר לבעל הבית: שכרתני, ולא נתת לי שכרי, והלה בעל הבית אומר: שכרתוך ונתת לי שכרך. אז הדין הוא שישבע הפועל שלא קיבל את שכרו, ויטול.

אבל, אם אמר לו השכיר: סכום של שתים, קצצת קבעת וסיכמת לי בשכרי. והלה, בעל הבית אומר: לא קצצתי לך אלא אחת. הדין הוא שהמוציא מחבירו, דהיינו הפועל הרוצה ליטול מבעל הבית — עליו הראיה!

ומדייקת הגמרא: הא מרסיפא של משנה זו הדנה במקרה שתובעו על קציצה של שתים ומודה לו בקציצה של אחת — אינו נוטל אלא בראיה,

הרי שהוי רישא שמתדיינים ביניהם אם בכלל שילם בעל הבית את שכרו של השכיר או לא, נשבע ונוטל אף בלא ראיה.

ומוכח מכאן, דלא כרב ושמואל האומרים שדין משנתנו שנשבע ונוטל, הוא רק כאשר שכרו בעדים המהווים ראיה. ואילו בלי עדים נאמן בעל הבית במיגו.

ומדברי המשנה משמע שאין הפועל זקוק לכל ראיה — חוץ מהשבועה שנשבע.

אמר רב נחמן בר יצחק: אין מכאן ראיה מ-א דלא כרב ושמואל. משום שניתן להעמיד שגם הרישא וגם הסיפא של המשנה הזו, מדברות באופן שהשכירות נעשית בראיה. כלומר בעדים.

ומה שלא הזכירה המשנה ברישא שעל הפועל להביא את עידי השכירות כראיה, כשם שהזכירה בסיפא שהפועל המוציא מבעל הבית צריך להביא ראיה לדבריו, היא משום שרק ראיה דלשלם קתני במשנה זו.

כלומר, הזכירה המשנה רק את הראיה שצריך להביא הפועל, כדי שישלם לו בעל הבית את שכרו.

אבל ראיה דשבועה הראיה שיצטרך השכיר להביא ולהוכיח שהוא בכלל שכיר, ועל ידי כך יוכל לישבע וליטול — לא קתני.

כיון שאין הראיה, מועילה לו באופן ישיר ליטול ממון. אלא רק מועילה לו שיוכל